

[Bomholt.]

Arbejderstanden. Meget af det, vi tabte udadtil, blev erobret og nyformet indadtil.

Efter den første Verdenskrig fik vi fra 1919 til 1923 den store Skolekommission, der gennemdrøftede alle de Forhold, der havde Forbindelse med Folkeskolen. Den betød en Inspirationskilde i vort Skolearbejde, selv om Lovgivningsresultaterne først viste sig flere Aar senere, i den borgbjergske Reformperiode omkring 1930: den nye Seminarielov og Skoletilsynsloven. Folkeskoleloven, selve Kærneloven, blev vel fremsat i Borgbjergs Periode, men det er den nuværende højtærede Undervisningsminister, der har Æren for dens Gennemførelse i 1937.

Nu staar vi i Skyggen af den anden Verdenskrig, og i god Overensstemmelse med vore Traditioner søger vi just i denne Tid, i denne Mørketid, at uddybe og at udbygge det folkekulturelle Arbejde. Hvis vort Folk skal hævde sig, maa det først og fremmest ske i Kraft af indre Kvalitet; vi maa gøre os gældende paa alle de Omraader, hvortil Evner og Dygtighed har Adgang, og nu mere end nogen Sinde stilles der Krav til Ungdommen om Dygtiggørelse. De unge Kræfter maa skoles, saa at de sættes i Stand til at yde deres ypperste.

Ungdomsudvalget blev nedsat i Begyndelsen af 1938 og afgav Betænkning i Slutningen af 1940. Arbejdet varede altsaa ca. 3 Aar og resulterede i de fremsatte fem Lovforslag, der tilsammen danner et Hele. Da Udvalget blev nedsat, havde den højtærede Minister vistnok nærmest Tanken henvendt paa en Forbedring af Folkehøjskolens Kaar, men under Udvalgsarbejdet blev det klart, at en Reform af Højskolen ikke vilde føre til det ønskede Maal, medmindre der gennemføres en Ungdomsskole for de Aldersgrupper, der befinder sig i det halvvejs skoletomme Rum mellem Folkeskolen, der afsluttes i 14—15 Aars Alderen, og Højskolen, der aabner sine Porte for de 18—19-aarige.

Undervisningsministeren var Udvalgets Formand, og jeg komplimenterer Ministeren for den udmærkede Ledelse af Udvalgets Arbejde. Naar de nu fremsatte Forslag er gennemført, har Ministeren med Ære indskrevet sit Navn i dansk Skolelovgivnings Historie. I Ungdomsudvalget skete der det for Fremtidens Arbejde betydningsfulde, at socialdemokratiske Skolemænd og Mænd fra den grundtvigske Højskole mødtes i god Forstaaelse og for Alvor blev klar over, at der er Enighed i det væsentligste. Denne Enighed blev konstateret inden Krigens

Udbrud og pegede saa at sige fremetter mod den Samlingsregering, der nu er etableret. Jeg anser det for et stort Plus, at de Mænd, der repræsenterer de store Folkebevægelser, kan mødes i det kulturelle Arbejde og dær forenes i fælles Bestræbelser. Der var en Tid, hvor det var svært for os at raabe hinanden op, de socialdemokratiske Byarbejdere med deres Krav om Organisation og Orden og de venstreprægede Højskolefolk med deres Krav om Vækst i Frihed og organisk Udvikling, men det er nu et tilbagelagt Stadium. Vi har lært at forstaa og respektere hinanden.

Hvis Højskolen ret skal komme til at blomstre paa Byens Grund, maa der være Forstaaelse og Samarbejde mellem de Skolefløje, der tidligere betragtede hinanden med Mistænksomhed, og jeg anser det for et lykkeligt Tidens Tegn, at den grundtvigske Højskoles Folk har kunnet tiltræde en obligatorisk Form for Ungdomsskole, og at vi fra vor Side har kunnet tiltræde en Udbygning af den frie Folkehøjskole. I den Tid, hvori vi lever, har vi Grund til at samle Kræfterne i ærlig, fælles folkelig Forstaaelse.

Jeg har peget paa den national-politiske Baggrund for de fremsatte Forslag. Medens Krigens Kanoner tordner, er det vor Pligt at gaa ind i Arbejdet for at udbygge vort kulturelle Fundament. Forslag som dette om Ungdomsskolen er, set med mine Øjne, en Prøvesten paa vor nationale Vilje: Er det nationale kun Ord og flygtig Følelse — eller er det Handling? Det er givet, at Ungdomsskolen kan blive et værdifuldt Led i den danske Folkeoplysning.

En Mand, der stærkere end nogen anden rejste Problemet om Ungdomsskolen, selv om han ikke oplevede at se det løst, K. M. Klausen, Medlem af dette Ting, skal nævnes ved denne Lejlighed. Det var hans Livs største Ønske, største Maal, at skabe en Skole for hele Folkets Ungdom, og vi, der lever i Dag, maa mindes hans Gerning i Taknemmelighed.

Det siges i Titelen, hvem Skolen er beregnet for: de ufaglærte unge. I § 1 præciseres det, at Skolen er beregnet for unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar, fortrinnsvis ufaglærte. Ved „unge Mennesker“ forstaar man i Almindelighed unge Mænd, men her spænder Begrebet ogsaa over unge Kvinder.

Forslaget har Adresse til et meget stort Antal unge. I Betænkningen Side 86 regnes der med 40 000 Elever, fordelt paa 2 Aargange. Nu er der imidlertid Tale om 4 Aargange, og ogsaa Landsbyernes unge